

Natuurtoets

Natuurtoets bestemmingsplanwijziging Stins- weg, Zwolle

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Zwolle

Status

Definitief



Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets bestemmingsplanwijziging Stinsweg, Zwolle

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
20-210	10 december 2020	Definitief

Auteur(s)

R. Wormmeester & R. Olthof

Tweede lezer

A. van Teeffelen

Opdrachtgever

Gemeente Zwolle

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Wormmeester, R. & R. Olthof (2020). Natuurtoets bestemmingsplanwijziging Stinsweg, Zwolle. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 20-210. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	3
1.3 Leeswijzer	4
2. Kader en methode	5
2.1 Wet natuurbescherming	5
2.2 Onderzoeksmethode	6
3. Gebiedsbescherming	9
3.1 Natura 2000-gebieden	9
3.2 Natuurnetwerk Nederland	10
4. Soortbescherming	11
4.1 Flora	11
4.2 Zoogdieren	11
4.3 Broedvogels	14
4.4 Amfibieën	16
4.5 Overige soortgroepen	16
5. Geraadpleegde bronnen	17

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

De gemeente Zwolle heeft het voornemen om woningbouw mogelijk te maken op een aantal percelen ter hoogte van de Stinsweg in de wijk Westenholte te Zwolle. Voor dit initiatief is reeds een bestemmingsplan vastgesteld, maar dient een uitwerkingsplan uitgewerkt te worden. Voor het realiseren van de plannen wordt aanwezige beplanting verwijderd en het terrein bouwrijp gemaakt. De Wet natuurbescherming verplicht vooraf te toetsen of plannen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In opdracht van gemeente Zwolle heeft Ecogroen daarom een quickscan natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die kunnen optreden door de voorgenomen plannen.

Gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt op 1,5 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gezien de aard van het voornemen en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur worden - met uitzondering van stikstofemissie - negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden uitgesloten.
- Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN) op 1,5 kilometer afstand. Met de beoogde ontwikkeling wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan. Gezien de afstand en de aanwezigheid van tussenliggende bebouwing, infrastructuur en groenstructuren veroorzaakt het plan geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Soortbescherming

- In het plangebied is (niet-essentieel) foerageergebied van egel aangetroffen. Verblijfplaatsen van egel zijn niet aanwezig in het plangebied.
- In twee bomen aangrenzend aan het plangebied zijn twee (oude) nesten van zwarte kraai aangetroffen. Deze nesten worden mogelijk gebruikt door soorten als boomvalk of ransuil. Dit vermoeden wordt bevestigd doordat ransuil is waargenomen in bomen op de begraafplaats. Ransuil en boomvalk zijn soorten met een jaarrond beschermde nestplaats.
- Gedurende de broedtijd zijn diverse algemene vogels broedend te verwachten in en in de directe omgeving van het plangebied.
- In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen of onmisbaar leefgebied van overige zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden en groeiplaatsen van flora aangetroffen of te verwachten, met uitzondering van beschermde soorten waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt in de provincie Overijssel.

Advies

- Om de effecten van stikstofemissie op Natura 2000-gebieden in beeld te brengen, adviseren we om een stikstofberekening met het rekenmodel AERIUS uit te (laten) voeren.

- De werkzaamheden binnen de verstoringsafstand (75 meter) van mogelijke jaarrond beschermde nesten van boomvalk of ransuil dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd om verstoring van de nesten te voorkomen. De geschikte periode hiervoor is september t/m januari. Wanneer binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dienen de werkzaamheden onder ecologische begeleiding uitgevoerd te worden om het effect van de werkzaamheden op de nestlocaties te monitoren.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels beschadigen dienen te worden voorkomen. Uitvoering van de werkzaamheden dient zoveel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart, adviseren we om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De gemeente Zwolle heeft het voornemen om woningbouw mogelijk te maken op een aantal percelen ter hoogte van de Stinsweg in de wijk Westenholte te Zwolle. Voor dit initiatief is reeds een bestemmingsplan vastgesteld. In het bestemmingsplan is een uitwerkplicht met daarbij uitwerkingsregels opgenomen om de verdere ontwikkeling van het gebied vorm te geven. Voorliggend natuuronderzoek wordt bij het opstellen van dit uitwerkingsplan gebruikt om kaders te stellen van de uitwerkregels.

De Wet natuurbescherming verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In opdracht van gemeente Zwolle heeft Ecogroen daarom een quickscan natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die kunnen optreden door de voorgenomen plannen. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomsten van deze toetsing beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied is gelegen aan de Stinsweg in de wijk Westenholte, in het westen van Zwolle (zie figuur 1.1). Het plangebied bestaat uit grasland en wordt momenteel gebruikt om paarden te weiden. In het plangebied zijn enkele bomen aanwezig waaronder een rij populieren met enige ondergroei. Ten slotte bevindt zich in het plangebied een droge sloot/greppel. Het plangebied wordt begrensd door de Stinsweg, erven van woningen aan de Stinsweg en begraafplaats 'Voorst'. De gemeente Zwolle heeft het voornemen om 19 vrijstaande woningen mogelijk te maken in het plangebied (zie figuur 1.2). Het gebied rondom de woning Stinsweg 10 blijft agrarisch en groen van karakter. De komst van de woningbouw gaat gepaard met het verwijderen van aanwezige beplanting om het terrein vervolgens bouwrijp te maken.



Figuur 1.1 De ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.



Figuur 1.2 De toekomstige invulling van het plangebied. Bron kaart: Gemeente Zwolle.

1.3 Leeswijzer

Het kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een beschrijving van te verwachten effecten op beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en beschermde soorten (hoofdstuk 4). Daarnaast is beschreven of en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

2. Kader en methode

2.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden (Overheid, 2020). In dit rapport gaan wij in op de bescherming van soorten en gebieden. Conform de uitvraag wordt het onderdeel houtopstanden niet behandeld. In kader 2.1 wordt een samenvatting gegeven van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen, projecten en activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significant) negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan.

Toetsingskader bestemmingsplannen

De volgens de Wnb beschermde waarden dienen op twee manieren betrokken worden bij vaststelling en wijziging van een bestemmingsplan (Kaajan, 2018):

1. De uitvoerbaarheidstoets die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening.
Met deze toets wordt de vraag of de beschermingsregimes uit de Wnb de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er uitzicht is op het verkrijgen van een Wnb-vergunning of -onthefing voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.
2. Wet natuurbescherming-toets, zoals vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wnb e.v.
Kortweg: Voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve effecten op een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de feitelijke, planologisch legale situatie en de maximale plansituatie. Als het plan niet leidt tot effecten is het plan ook uitvoerbaar.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro; Overheid, 2018) en uitgewerkt in provinciale verordeningen. In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het NNN vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen en nabij het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Onderzoeksmethode

Quickscanonderzoek

Om de aanwezigheid of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde natuurwaarden bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2020). Ook is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden.

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 21 april 2020 (helder, droog, matige wind, 17°C) is uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is het plangebied geïnspecteerd alsmede de directe omgeving (tot 50 meter), waarbij aandacht is besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. Gedurende de veldbezoeken is voornamelijk gelet op de aanwezigheid van geschikt biotoop van kleine marterachtigen, egel, vleermuizen en broedvogels.

Op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden. Vervolgens

is op basis van het plan bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden en of vervolgstappen (zoals nader onderzoek, ontheffing- dan wel vergunningsaanvraag) vereist zijn.

Nachtbezoek ransuil

Voor ransuil is gericht nachtonderzoek uitgevoerd om het gebruik van de aangetroffen nesten door ransuil te kunnen vaststellen of uitsluiten. In de nacht van 2 juni 2020 (in de periode dat ransuilen jongen hebben) is de omgeving van de nesten onderzocht op het voorkomen van ransuil. De jongen zijn dan zeer voerbaar (bedelroepen) en gemakkelijk op te sporen.

Egel en kleine marterachtigen

Uit het quickscan veldonderzoek is gebleken dat geschikt leefgebied voor bunzing, hermelijn en wezel (kleine marterachtigen) en egel aanwezig is in het plangebied. Er is daarom aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen en egel uitgevoerd conform de werkwijze zoals beschreven in de brochure 'Soortenbescherming in Overijssel' (Veldman & Troost, 2019). In de periode van 29 juli 2020 tot en met 25 augustus 2020 zijn drie wildcamera's (gemonteerd in een houten kast met een blikje vis als lokmiddel) in het potentiële leefgebied van deze soorten geplaatst (zie figuur 2.1 voor locaties). De cameravallen zijn verdekt opgesteld en geplaatst op de meest kansrijke plekken voor (potentiële) verblijfplaatsen, verbindingzones en foerageergebied. Tussentijds zijn de camera's in het veld gecontroleerd om beeldmateriaal uit te lezen en batterijen te wisselen. Alle verkregen beelden zijn geanalyseerd om te bepalen of egel en/ of kleine marterachtigen aanwezig zijn in het plangebied.



Figuur 2.1 De locaties van de cameravallen (blauwe stippen) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn Rijntakken dat op een afstand van circa 1,5 kilometer ten zuiden van het plangebied ligt en Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht dat op een afstand van circa 2 kilometer ten noorden van het plangebied ligt (zie figuur 3.1). Doordat het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden ligt, zijn directe negatieve effecten, zoals oppervlakteverlies, op voorhand uitgesloten. Indirecte (uitstralende) effecten door bijvoorbeeld licht, geluid en trillingen worden gezien de afstand tot Natura 2000-gebied en tussenliggende bebouwing en infrastructuur eveneens uitgesloten.

Gezien de reikwijdte van stikstofemissie zijn effecten als gevolg van stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten. Bij dergelijke plannen wordt door bevoegd gezag altijd gevraagd om de stikstofdepositie als gevolg van het plan in beeld te brengen.

Vervolgstappen

We raden aan een stikstofberekening uit te (laten) voeren met het rekenprogramma AERIUS, zodat een getalsmatige onderbouwing beschikbaar is richting bevoegd gezag. Bij een dergelijke berekening wordt gerekend met parameters als machine-draaiuren en emissiefactoren tijdens de ontwikkeling van het plangebied en het toekomstig gebruik daarvan.



Figuur 3.1 De ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebieden Rijntakken en Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (oranje). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Uit de atlas van provincie Overijssel blijkt dat het plangebied niet binnen het natuurnetwerk Nederland ligt. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is Uiterwaarden IJssel en IJsselmonding dat op circa 1,5 kilometer afstand ten zuiden van het plangebied ligt en Oeverlanden Zwarte Water dat op circa 2 kilometer afstand ten noorden van het plangebied ligt (zie figuur 3.2).

De provinciale regels van Overijssel over het NNN gelden echter alleen voor gronden binnen het NNN. De “nee, tenzij” afweging is daarom niet aan de orde. In het kader van een ‘goede ruimtelijke ordening’ is het wel noodzakelijk te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantast. Goede ruimtelijke ordening houdt in dat naastgelegen functies elkaar niet mogen hinderen.

Door de afschermded werking van de tussenliggende bebouwing en infrastructuur en de afstand tot NNN-gebied, heeft het plan ook geen negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het NNN. Het nemen van vervolgstappen is niet aan de orde.



Figuur 3.2 De ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van NNN-gebied Uiterwaarden IJssel en IJsselmonding en Oeverlanden Zwarte Water (geel). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

In het plangebied zijn algemeen voorkomende plantensoorten van grasland aangetroffen zoals schapenzuring, gewone veldbies, gewone reigersbek en zandhoornbloem, klein bronkruid en kleine leeuwenklauw. Tevens staan er in het plangebied enkele eiken en populieren.

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd door art 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) van de Wet natuurbescherming. Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beoordeeld.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie

Verblijfplaatsen

In het plangebied is geen bebouwing aanwezig. De bomen in het plangebied zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen door het ontbreken van geschikte holtes of spleten waardoor verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uitgesloten. Vervolgstappen voor verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Vliegroutes en foerageergebieden

Door de voorgenomen plannen gaan geen lijnstructuren verloren of worden doorbroken. De voorgenomen plannen hebben daarom geen negatief effect op onmisbare vliegroutes voor vleermuizen. Mogelijk

wordt het plangebied wel als foerageergebied gebruikt door vleermuizen. In de omgeving is echter ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van het Stinspark, de begraafplaats en tuinen en plantsoenen. Er is daarom geen sprake van onmisbaar foerageergebied. De voorgenomen werkzaamheden leiden niet tot schade aan onmisbare vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen. Vervolgstappen voor vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Egel

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van egel (NDFF, 2020). Ook omwonenden gaven aan regelmatig egels waar te nemen. In het plangebied is tijdens de quickscan potentieel leefgebied van egel aangetroffen (zie figuur 4.1). Verblijfplaatsen zijn mogelijk aanwezig in ruig begroeide delen. Daarnaast wordt het plangebied mogelijk ook als foerageergebied gebruikt.

Tijdens het cameraonderzoek zijn 15 waarnemingen gedaan van egel (zie tabel 4.1 voor een chronologische lijst met waarnemingen). In de houtsingel in het plangebied nabij de woning Stinsweg 10 is slechts één waarneming van egel gedaan rond half 4 's nachts. De grote hoeveelheid waarnemingen tussen zonsopgang en zonsopkomst toont aan dat het plangebied wordt gebruikt als foerageergebied door één of meerdere egels. Van onmisbaar foerageergebied is geen sprake gezien de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied in tuinen van omliggende woningen en op de begraafplaats. Verblijfplaatsen van egel worden binnen het plangebied niet verwacht doordat enkel één waarneming van egel is gedaan in potentieel leefgebied met verblijfplaatsen (de houtsingel aan de oostrand van het plangebied). Op overige locaties in het plangebied (zoals op de locatie van camera 1; zie figuur 2.1) zijn verblijfplaatsen ook uitgesloten omdat hier geen schuilmogelijkheden zijn. Verblijfplaatsen van egel zijn hoogstwaarschijnlijk aanwezig buiten het plangebied in de bosrand rond de begraafplaats en in tuinen van omliggende woningen.

Door de voorgenomen werkzaamheden gaan geen verblijf- of rustplaatsen van egel verloren. Daarnaast gaat geen onmisbaar foerageergebied verloren. Vervolgstappen voor egel zijn daarom niet aan de orde.

Tabel 4.1 Waarnemingen van egel tijdens het cameraonderzoek.

Datum	Begintijd	Eindtijd	Camera
2-8-2020	22:38	22:38	3
5-8-2020	04:58	04:59	1
8-8-2020	00:26	00:26	3
11-8-2020	00:44	04:15	3
13-8-2020	22:03	22:03	1
14-8-2020	22:11	22:33	1
15-8-2020	05:34	05:44	1
15-8-2020	21:49	21:57	1
19-8-2020	05:37	05:37	1
20-8-2020	05:57	06:01	3
21-8-2020	03:33	03:34	2
21-8-2020	21:39	21:39	1
23-8-2020	06:00	06:00	3
24-8-2020	05:59	05:59	3
25-8-2020	01:55	01:56	3

Kleine marterachtigen

In de omgeving van het plangebied is een waarneming bekend uit 1990 van wezel (NDFF, 2020). Specifiek gaat het om een dood exemplaar op circa 225 meter afstand ten zuiden van het plangebied. Overige waarnemingen van kleine marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn) ontbreken. In het plangebied is tijdens de quickscan potentieel leefgebied van kleine marterachtigen aangetroffen (zie figuur 4.1). Verblijfplaatsen zijn mogelijk aanwezig in ruig begroeide delen, oude konijnen- of muizenholen. Daarnaast wordt het plangebied mogelijk ook als foerageergebied gebruikt. Binnen het plangebied zijn veel konijnen en konijnenholen waargenomen waardoor het plangebied aantrekkelijk is voor kleine marterachtigen.

Tijdens het aanvullend onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van kleine marterachtigen. Aangenomen kan worden dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van leefgebied van kleine marterachtigen. Door de voorgenomen werkzaamheden gaan geen verblijf- of rustplaatsen of foerageergebied van kleine marterachtigen verloren. Vervolgstappen voor kleine marterachtigen zijn daarom niet aan de orde.



Figuur 4.1 Het plangebied (rood omlijnd) met de ligging van foerageergebied van egel en kleine marterachtigen (geel) en foerageergebied en potentiële verblijfplaatsen van egel en kleine marterachtigen (oranje). Bron Luchtfoto: Nationaal Georegister.

Overige zoogdieren

Vaste verblijfplaatsen of onmisbaar leefgebied van overige zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn, de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling) worden op basis van het veldonderzoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) niet verwacht. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

In het plangebied zijn wel vaste verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere de bosspitsmuis spec., konijn, huisspitsmuis, mol, rosse woelmuis en bosmuis. Bij werkzaamheden kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie kader 2.1). Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet Natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Aangrenzend aan het plangebied zijn (potentiële) nestlocaties aangetroffen van vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Het betreft twee (oude) nesten van zwarte kraai die mogelijk door ransuil of boomvalk gebruikt worden (zie figuur 4.2). Overige broedvogels met jaarrond beschermde nesten worden op basis van het ontbreken van geschikte nestplekken (o.a. door afwezigheid van bebouwing) en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) niet in of in de directe omgeving van het plangebied verwacht.

Kader 4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in Overijssel verstaan: in functie zijnde nesten van de boerenwaluw, boomvalk, bosuil, buizerd, gierwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiswaluw, kerkuil, oehoe, ooievaar, raaf, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, torenvalk, wespandief, zwarte specht en zwarte wouw. Voor sommige soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Boomvalk en ransuil

Nesten van zwarte kraai worden vaak gebruikt door boomvalk en ransuil, waardoor de nesten langs de rand van de begraafplaats mogelijk jaarrond bescherming genieten. Tijdens het nachtbezoek voor ransuilen zijn minimaal twee jonge ransuilen roepend waargenomen in bomen op de begraafplaats. Dit bevestigt het vermoeden dat de aangetroffen nesten gebruikt worden door ransuil. Duidelijke sporen van gebruik ontbreken echter rondom de nestbomen. Wel zijn verspreid op de begraafplaats meerdere braakballen gevonden, wat aangeeft dat ransuil meerdere bomen gebruikt om te foerageren en als dagrustplaats. Het plangebied wordt daarnaast mogelijk gebruikt als foerageergebied door boomvalk en ransuil. Ransuil foerageert binnen een afstand van circa 660 meter van het nest (Bijlsma et al, 2001; Mebs & Scherzinger, 2010). Boomvalk kent een nog groter foerageergebied, waarbij tot meerdere kilometers in de omgeving gefoerageerd wordt. De komst van de woningen zorgt voor een beperkt oppervlakteverlies aan foerageergebied. Van onmisbaar foerageergebied is naar verwachting geen sprake doordat binnen het territorium van boomvalk of ransuil voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is in de vorm van

parken, weg- en spoorbermen, tuinen en agrarische gronden. Bovendien is de verwachting dat de tuinen van de nieuwbouwwoningen ook geschikt worden als foerageergebied voor ransuil en boomvalk. Zodoende is er geen sprake van verlies van essentieel foerageergebied.

Aanlegfase

Tijdens de uitvoering van werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de mogelijke nestlocaties van boomvalk en ransuil. Wanneer het bouwrijp maken en de bouwwerkzaamheden binnen de verstoringafstand (<75 meter) van de potentiële nestlocaties buiten het broedseizoen van boomvalk en ransuil plaatsvinden, zijn vervolgstappen niet nodig. De geschikte periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden is september tot en met januari. Wanneer binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dienen de werkzaamheden onder ecologische begeleiding uitgevoerd te worden om het effect van de werkzaamheden op de nestlocaties te monitoren.

Gebruiksfase

Door ingebruikname van de geplande woningen kan eveneens verstoring plaatsvinden op mogelijke nestlocaties van boomvalk of ransuil. In de direct omgeving van de nesten vindt in de huidige situatie echter al verstoring plaats, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van al bestaande woningen, aanwezige wegen waarover gemotoriseerd verkeer passeert (o.a. N331) en industrieterrein Voorst aan de overzijde van de N331. Omdat de woningen buiten de meest kritische zone van 50 meter gepland staan (zie ook de situering van de toekomstige woningen in figuur 1.2 blz. 4), wordt niet verwacht dat de ingebruikname van woningen binnen het plangebied ervoor zorgt dat boomvalk of ransuil hun nesten verlaten.



Figuur 4.2 Het plangebied (rood omlijnd) en de locatie van de waargenomen jonge ransuilen (oranje stip) en mogelijke nesten van boomvalk en/of ransuil (roze stippen) inclusief de verstoringafstand van 75 meter (paars). Bron Luchtfoto: Nationaal Georegister.

Overige broedvogels

In het plangebied en in de bomen net buiten het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor enkele algemene vogelsoorten als merel, houtduif, Turkse tortel, vink, zwarte kraai en ekster.

Door de voorgenomen plannen gaan mogelijk broedplekken van dergelijke algemene soorten verloren. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Uitvoering van de plannen dient zo veel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Met name te verwachten soorten als de merel, Turkse tortel en houtduif kunnen tot laat in het seizoen doorgaan met broeden en ook vroeg in het seizoen starten met broeden. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart adviseren we om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te voeren. Mochten broedende vogels aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden dan dienen de werkzaamheden ter plekke te worden uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen.

4.4 Amfibieën

Door de afwezigheid van permanent oppervlaktewater in het plangebied wordt voortplanting van amfibieën binnen het plangebied uitgesloten. Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken, afstand tot potentiële voortplantingswateren en verspreidingsgegevens wordt ook overwintering uitgesloten van de in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn beschermde amfibieën en nationaal beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming geldt.

Wel is overwintering van algemene soorten amfibieën zoals de kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker te verwachten in de (muizen)holen en de strooisellaag onder begroeiingen binnen het plangebied. Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) worden in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde ongewervelden, vissen en reptielen. Het nemen van vervolgstappen is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Bijlsma, R.G., F. Hustings & C.J. Camphuysen, 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland. GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht

Broekhuizen, S. K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden

Kaajan, M.M. (2018). Bescherming van Natura 2000-gebieden via het bestemmingsplan. Tijdschrift Natuurbeschermingsrecht Nummer 5-6, augustus 2018. SDU. Den Haag.

Mebs T. & W. Scherzinger, 2010. Uilen van Europa. Geactualiseerde editie. Uitgeverij Tirion.

Veldman, J. & Troost, C. (2019). Soortenbescherming in Overijssel. Bunzing, egel hermelijn en wezel. Provincie Overijssel.

Internet

Atlas van Overijssel (<https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>). Geraadpleegd 1 mei 2020.

Ministerie van LNV (2019). Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>). Geraadpleegd 1 mei 2020.

NDFF (2020). NDFF uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd 3 juni 2020.

Overheid (2018). Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378>).

Overheid (2020). Wet natuurbescherming (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552>).

Sovon (2020). Website met soortinformatie over de Nederlandse vogels (<http://www.sovon.nl>).

Zoogdierversameniging (2020). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren (<http://www.zoogdierversameniging.nl>).